

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 355.01:[378.091.212:005.6]

ЯКІСТЬ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ ОЧИМА СТУДЕНТІВ

Мартинюк І.А., кандидат психологічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри психології (martirene@nubip.edu.ua)
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Умови війни в Україні загострили і без того актуальну проблему забезпечення якості освітнього процесу в університетах.

Зауважимо, що поняття якості освіти є досить багатограним. Воно уміщує: відповідність результатів навчання вимогам відповідних стандартів і договорів [3], державній стратегії формування економіки знань [5], надання світоглядної підготовки здобувачам, формування у них soft skills [1], здатність задовольняти особистісні духовні та матеріальні потреби людини та суспільства [2], виховання у студентів критичного і

незалежного мислення та здатності до навчання впродовж життя, заохочення до інновацій та різноманітності [6], забезпечення якості знань [4], здійснення правильних речей у потрібний час у правильний спосіб для досягнення найкращих результатів, ефективну роботу та якісний результат [7].

Найпершими споживачами освітніх послуг є здобувачі, тому їхні оціночні судження про якість освіти складають науково-практичний інтерес.

Для з'ясування якості освіти студентів в умовах війни кафедрою психології НУБП України у контексті онлайн-опитування з приводу самопочуття студентів було поставлене запитання «Як би Ви охарактеризували своє навчання в університеті протягом останнього року?». До участі за добровільною згодою долучились 155 осіб 1-4 курсів бакалаврату спеціальності «Психологія» та 1,2 курсу різних спеціальностей магістратури денної форми навчання.

Аналіз отриманих відповідей засвідчив, що для більшості студентів навчання залишилось таким самим, як і було (58,1%), для менш, ніж чвертини (23,2%) – воно було менш якісним, і також є частина студентів (13,5%), які відзначають покращення якості свого навчання протягом останнього року (див. рис. 1). При цьому 5,2% студентів дають інші характеристики змін у своєму навчанні: «жорсткіше», «взагалі неякісне», «очне навчання проходить більш якісно», «нормально», «достатньо якісне», «навчаюсь на першому курсі, не маю з чим порівняти» тощо.

Рис. 1. Результати оцінювання студентами зміни свого навчання за останній рік

Більш детальний аналіз відповідей студентів за групами, виокремленими за показниками тривалості навчання, переважного місця перебування в умовах воєнного стану, статевою приналежністю, спеціальністю (у магістрантів) дав можливість виявити схожий розподіл досліджуваних за оцінюванням змін у своєму навчанні (див. табл. 1).

Таблиця 1.

Результати частотного аналізу видів оцінювання респондентами різних груп змін у своєму навчанні, %

Групи досліджуваних	Н досліджуваних	Змін не відбулось	Негативні зміни	Позитивні зміни
1 курс	55	63,6	21,8	14,6
2 курс	28	54	32	14
3 курс	9	54	33	11
4 курс	7	57	43	0
1 курс магістратури	49	61,2	20,4	18,4

2 курс магістратури	7	85,7	14,3	0
досліджувані, які більшість часу провели в Україні протягом року умов війни	131	63	23	14
досліджувані, які більшість часу провели за межами України протягом року умов війни	24	58	29	13
магістранти спеціальності «Психологія»	16	68,75	19,75	12,5
магістранти інших спеціальностей	40	62,5	20	17,5
досліджувані жіночої статі	119	64,7	24,4	10,9
досліджувані чоловічої статі	36	55,6	22,2	22,2
магістри 1 курсу жіночої статі	27	66,7	22,2	11,1
магістри 1 курсу чоловічої статі	22	54,5	18,2	27,3

Отримані дані засвідчують: навіть у часі воєнного стану, коли умови здійснення освітнього процесу є стресовими, екстремальними, студентська молодь, незалежно від етапу навчання, статі, місця переважного перебування – в Україні (на вільній від окупанта території) чи закордоном, у своїй більшості здатна підтримувати власну навчальну діяльність на звичному рівні, частина – навіть покращувати її якість, мобілізувавши внутрішні ресурси. У той самий час близько четвертої частини здобувачів, котрі відзначають зниження якості свого навчання, потребують окремої уваги науково-педагогічних працівників у плані підбору індивідуальних методів і засобів освітньої діяльності, психологічної підтримки особистості.

Перелік посилань

1. Бушковська Н. Як змінити якість вищої освіти в Україні? Допоможе британський досвід. *Українська правда. Життя*. Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/2019/11/13/238874/>
2. Дурдас А., Кравчук Т. Якість вищої освіти: міжнародний дискурс. *Освітологічний дискурс*. 2022. Том 36. №1. С. 185–197.
3. Закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. N 1556 – VII. Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/TM050019>
4. Калінічева Г. Якість вищої освіти як складова формування людського капіталу: виклики для України. *Освітологія*. 2021. №10. С. 24–36.
5. Ніколаєнко С. М. Якість вищої освіти – запорука конкурентоспроможності українських університетів. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2020. Том 2, №2. Режим доступу: <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/issue/view/3>
6. Фініков Т. В. Якість вищої освіти: сучасне розуміння та український контекст. Режим доступу: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/03/yakist_vysh_osvity_T.Finikov_01.2019.pdf
7. University of Helsinki: Quality management. Режим доступу: <https://www.helsinki.fi/en/about-us/strategy-economy-and-quality/quality-management>